

СХВАЛЕНО

Протокол педагогічної ради
комунального закладу
від _____ №

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор комунального закладу
«Вінницький ліцей № 36»
_____ Елла НЕЧИПОРУК

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
інтегрованого курсу «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»
7 класи

для загальноосвітніх навчальних закладів,

розроблена за модельною навчальною *програмою* «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для
закладів загальної середньої освіти (авт. *Кондратова Л. Г.*).

Укладач програми
Валентина АРСЕНКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Образотворче мистецтво — особлива форма відображення дійсності, естетичний художній феномен, який передає красу навколишнього та внутрішнього світу людини через осмислення фундаментальних категорій «краса», «гармонія», «ритм», «пропорційність», «довершеність» та ін.

Особливості опанування мистецтвом в школі пов'язані з його багатогранним впливом на свідомість і підсвідомість людини, її емоційно-чуттєву сферу, мислення й потреби. Образотворче мистецтво сприяє художньо-естетичному розвитку людини та стимулює готовність особистості брати участь у різних формах культурного життя суспільства. Програму спрямовано на виховання в учнів ціннісно-світоглядних орієнтацій у сфері мистецтва, розвиток комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей у процесі опанування художніх цінностей і способів художньої діяльності, формування потреби у творчому самовираженні та естетичному самовдосконаленні. Програма розроблена на основі модельної навчальної *програми* «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. *Кондратової Л. Г.*). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883).

Навчальна програма реалізує визначені в Державному стандарті ціннісні орієнтири та ключові компетентності, а саме: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій; інноваційність; екологічна й інформаційно-комунікаційна компетентності; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; підприємливість і фінансова грамотність, а також пріоритетна для мистецької галузі культурна компетентність.

Метою навчальної програми є цілісний різнобічний розвиток успішної особистості учня у процесі формування мистецької грамотності опанування мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації в міжкультурному комунікаційному просторі; формування компетентностей, необхідних для

художньо-творчого самовираження в сфері мистецької діяльності та комунікації; розкриття творчого потенціалу, залучення до культурних мистецьких подій та процесів в Україні.

Досягнення поставленої мети навчальної програми досягається за умови дотримання таких завдань загальної мистецької освіти:

- ✓ виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб;
- ✓ формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв;
- ✓ розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ;
- ✓ стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації;
- ✓ розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу;
- ✓ формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Програма ґрунтується на **принципах**:

- ✓ наступності між початковою, основною і старшою школою;
- ✓ поєднання загальнолюдського, національного та етнокраєзнавчого аспектів змісту освіти;
- ✓ інтегративності, спрямованості на поліхудожнє виховання учнів;
- ✓ креативності (пріоритет творчої самореалізації);
- ✓ варіативності змісту, методів, технологій;
- ✓ діалогічності, полікультурності.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з на основі навчальної програми, які передбачають, що учень/учениця:

- опановує різні види, жанри та стилі мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва;
- розвиває художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;
- пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект;
- використовує інформаційне й цифрове середовище у власній творчості та художній мистецькій комунікації.

Мистецтво відіграє важливу роль у формуванні наскрізних умінь, зокрема: критичне та системне мислення; здатність співпрацювати з іншими людьми; ухвалювати рішення; оцінювати ризики; уміння конструктивно керувати емоціями; ініціативність; читання з розумінням; уміння висловлювати власну думку усно й письмово; здатність логічно обґрунтувати позицію; творчість; здатність розв'язувати проблеми.

З метою інтеграції навчальних предметів і предметних циклів, формування ключових та міжпредметних компетентностей у зміст навчання в навчальній програмі базується на **ціннісних орієнтирах**: унікальність і талановитість кожної дитини, жодної дискримінації; формування цілісного світогляду; становлення вільної особистості; гармонійний фізичний і психоемоційний розвиток; добробут і безпека; утвердження людської гідності та доброчесності; визнання своєї ідентичності; активне громадянство.

Навчальна програма побудована на підґрунті *компетентнісного, інтегративного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та культурологічного підходів*, які зумовлюють дидактично доцільне визначення змісту навчання мистецтва і широку палітру методичного інструментарію вчителя.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з мистецтва

Оцінювання навчальних досягнень учнів в новому навчальному році здійснюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв: - розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом; - комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); - планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; - рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Звертаємо увагу, що під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти може застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти або на її основі розробити власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонуваній Орієнтованій рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий. Заклад загальної середньої освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12- бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством.

Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За вибором закладу оцінювання може здійснюватися за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою. Відповідно рекомендацій класний керівник класу заповнює графу «Характеристика навчальної діяльності», відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом

базової середньої освіти, за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, в тому числі і вчителів мистецтва.

Характеристика структури навчальної програми й особливості організації освітнього процесу за навчальною програмою

Другий цикл базового предметного навчання базової середньої освіти навчання мистецтва в 7-9 класах базується на інтегрованому, діяльнісному, особистісно орієнтованому, компетентнісному, диференційованому, індивідуальному підходах, які дозволяють у єдності та протиставленні набути мистецького досвіду й опанувати основні види мистецтва: музичне, візуальне (образотворче), хореографічне, театральне, екранні, при домінантному вивченні музичного та візуального мистецтва. Інтегрований підхід у вивченні мистецтва ґрунтується на єдності різних видів мистецтва. Провідними видами діяльності відповідно до змістових ліній програми є мистецька грамотність, мистецька діяльність та мистецька комунікація, у процесі яких відбувається формування і розвиток *предметних мистецьких компетентностей* — музичних, образотворчих тощо.

Особливості організації освітнього процесу під час вивчення інтегрованого курсу «Образотворчого мистецтва. 7 класів»

Структура навчального року (за чвертями, півріччями, семестрами), тривалість навчального тижня, дня, занять, відпочинку між ними, інші форми організації освітнього процесу встановлюються закладом загальної середньої освіти в межах часу, передбаченого освітньою програмою.

Основною формою навчання мистецтва є *урок* як основна форма організації навчання мистецтва в школі, якісна своєрідність його залежить від цілей, характеру спілкування та взаємодії педагога з учнями, методів навчання та виховання.

Уроки можуть проводитись у різних формах: бесіда, діалог, дискусія, проєкт тощо.

Тривалість уроків у закладах освіти у 7-9 класах становить 45 хвилин. Заклад освіти може обрати інші, крім уроку, форми організації освітнього процесу.

На основі модельної освітньої програми предмета/інтегрованого курсу вчитель/вчителька складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарне планування здійснюється вчителями на підставі модельної програми в довільній формі, з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою педагога. Автономія вчителя/вчительки має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

При розробленні календарно-тематичного, системи поурочного планування вчителю/вчительці необхідно самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в обраному ними підручнику. Педагог може самостійно переносити теми уроків, відповідно до засвоєння учнями навчального матеріалу, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу загальної середньої освіти або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю/вчительці з метою поліпшення освітнього процесу, а не контролювати його.

Тематичне планування — визначення послідовності уроків, основних видів роботи на уроці. Педагог може його здійснювати на основі обраного підручника. Тематичне планування розпочинається з ретельного вивчення педагогом навчальної програми з предмета, освітніх стандартів, визначення основних виховних і розвивальних завдань у межах навчального предмета в цілому і з певної теми зокрема.

Модельна програма передбачає творче ставлення вчителя до змісту і технологій навчання, добору освітнього мистецького матеріалу: кожен педагог має можливість обирати мистецькі твори для сприймання та виконання учнями, орієнтуючись на критерій їхньої високої художньої якості, тематику, цікавість для учнів і відповідність їхньому віку.

Вищеозначене відображається у календарно-тематичному плані педагога на навчальний рік, відповідно до якого він (вона) здійснює навчання здобувачів освіти.

Орієнтовним плануванням передбачено планування двох уроків мистецтва на тиждень або складання планів на окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво за спільною тематикою.

Зважаючи на визначені основні пріоритетні напрями мистецької діяльності, вчитель мистецтва планує проведення уроків мистецтва, розрахованих на 2 години на тиждень, одна з яких присвячена вивченню музичного мистецтва, а інша — вивченню образотворчого мистецтва. Всього на вивчення мистецтва в 7-9 класах відводиться 70 годин; відповідно на I семестр — 32 години, а на II семестр — 34 години та 2 години резервного часу, що передбачає організацію екскурсій, відвідування музеїв тощо, або 35 годин на I семестр — 16 години, а на II семестр — 16 години та 3 години резервного часу.

Поурочний план складають на основі тематичного плану, змісту програми, знання вчителем учнів, а також рівня їхньої підготовки. В плануванні уроку передбачено два етапи: осмислення мети уроку, осмислення і розробка кожного етапу уроку; запис плану уроку.

Мета уроку визначається на основі змісту модельної програми. Вчитель розробляє сценарій уроку, розглядає та планує свої дії та дії учнів.

Наступний етап планування — підбір освітнього мистецького матеріалу та підготовка аудіовізуального супроводу уроку. Педагог планує необхідний та достатній матеріал, з яким повинні ознайомитися школярі, добирає твори для сприймання (виконання), накреслює послідовність етапів уроку та обирає види практичної мистецької діяльності. Підготовка учителя до уроків охоплює не тільки опис структури і послідовності етапів уроків, а й прогнозує можливі запитання, відповіді, судження самих учнів.

Запис плану уроку. Після ретельного аналізу та обдумування композицій уроку педагог пише план-конспект уроку. План уроку — це творчий пошук педагога і прояв його педагогічної майстерності, в якому є місце педагогічній імпровізації.

Структура уроку може бути, наприклад, такою: *тема уроку*, клас, *мета уроку з конкретизацією його дидактичних завдань*, опис змісту й форм організації мистецької освітньої діяльності школярів, добір і запис *методів, засобів навчання, система завдань, контроль і корекція* навчальної діяльності учнів. У плані уроку уточнюється його структура, визначається орієнтовна міра часу на різні види роботи, передбачаються заходи перевірки успішності навчання школярів, конкретизуються їхні прізвища, кого планується опитати, перевірити тощо. Успіх уроку залежить

не тільки від старанної підготовки до нього вчителя, а й від підготовки самих учнів до роботи на уроці, від того психологічного настрою, з яким вони приходять на урок.

Орієнтовна схема плану-конспекту уроку залежить від типу уроку та його місця у вивченні теми.

Орієнтовна схема плану-конспекту уроку

1. Тема програми, тема уроку.
2. Мета уроку. Завдання: а) освітні; б) виховні; в) розвиваючі. Компетентності.
3. Тип уроку. Вид уроку. Методи навчання; методи викладання.
4. Обладнання. Засоби навчання. Дидактичний, методичний, наочний матеріал. Твори, що вивчаються.
5. *Хід уроку по етапах:* Актуалізація опорних знань і мотиваційних станів. Форми та види ознайомлення із новим матеріалом. Опис ходу проведення практичних і творчих завдань. Опис ігрової діяльності. Рефлексія, оцінювання навчальних досягнень. Підсумок уроку.

Сучасний урок мистецтва становить основу педагогічної системи формування в учнів свідомого художньо-естетичного, ціннісного ставлення до мистецтва. Педагог має бути комунікативно виразним, аби учні не тільки розуміли, а й позитивно сприймали як мовлення учителя, так і паралінгвістичний контекст мови (доречність жестів, міміки, зовнішній вигляд тощо) та елементарно володіли цим мистецтвом самі.

Загальні вимоги до організації уроку:

- ✓ проведення уроку на основі сучасних наукових досягнень, передового педагогічного досвіду та закономірностей навчального процесу;
- ✓ проведення уроку на основі методик гуманних дидактичних і мистецьких концепцій;
- ✓ особистісна спрямованість на уроці, яка дозволяє забезпечити умови для самореалізації кожного учня та розвитку ефективної навчально-пізнавальної діяльності з урахуванням інтересів, потреб, нахилів, здібностей, життєвих цінностей учнів;
- ✓ оптимальне поєднання і системна реалізація на уроці дидактичних принципів;
- ✓ встановлення на уроці інтеграційних, міжпредметних зв'язків;
- ✓ зв'язок із раніше засвоєними знаннями, навичками, уміннями, опора на досягнутий рівень розвитку учнів;

- ✓ актуалізація, стимулювання й активізація розвитку всіх сфер особистості учня: мотиваційної, пізнавальної, емоційно-вольової, фізичної, моральної тощо;
- ✓ логічність, вмотивованість та емоційність усіх етапів навчально-пізнавальної діяльності учнів;
- ✓ ефективне застосування сучасних дидактичних засобів, педагогічних інноваційних технологій, комп'ютерних технологій, мас-медіа;
- ✓ тісний зв'язок навчання із життям, перш за все — з особистісним досвідом учня;
- ✓ формування практично необхідних знань, навичок, умінь, ефективної методики навчально-пізнавальної діяльності;
- ✓ формування мотивації навчально-пізнавальних дій, професійного становлення, потреби постійної самоосвіти;
- ✓ діагностика, прогнозування, проєктування і планування кожного уроку.

Кожний урок мистецтва має сприяти ефективній реалізації основних функцій дидактичного процесу — освітньої, розвиткової, виховної та самовдосконалення. На перший план уроку виходить виховна функція дидактичного процесу, що вимагає від вчителя зміни парадигми уроку, з метою формування духовного світу учня, розвитку таких особистісних якостей, як самоактуалізація та самореалізація, визнання права бути суб'єктом навчального процесу та формування суб'єкт-суб'єктних взаємин на кожному уроці, розвиток гуманної та особистісно спрямованої парадигми.

До традиційних типів ми зараховуємо уроки:

- введення в тему;
- заглиблення в тему;
- узагальнення та систематизації знань;
- контролю та оцінювання навчальних досягнень.

Кожен тип уроку мистецтва має свою структуру, яка є інваріантною.

Варіюватися в межах комбінованого уроку може побудова уроку. Це залежить від навчально-виховної мети, якої вчитель планує досягнути в процесі уроку.

Урок введення в тему

Ці уроки є першими в темі, на яких учитель мистецтва знайомить із темою та розповідає про основні завдання під час вивчення теми. Уроки введення в тему слугують підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, практичних умінь і навичок, які набувають учні в процесі опанування різних видів мистецької діяльності. На зосередження уваги школярів щодо розв'язання проблемних питань уроку. Головне завдання вчителя на таких уроках — підвести школярів до самостійних висновків та узагальнень наприкінці уроку. На основі створення пошукової ситуації учні роблять висновки про важливість та основні положення з вивчення теми.

Урок заглиблення в тему

Такі уроки є продовженням першого уроку в темі, на кожному уроці заглиблення в тему (вони являють собою всі уроки, крім першого, передостаннього та останнього уроків) школярі під керівництвом учителя пізнають і практично опрацьовують усі аспекти теми, що вивчається. Головне завдання педагога, поступово розкриваючи нові грані теми, встановлювати зв'язки теми уроку із набутим практичним мистецьким досвідом школярів. Форми і методи, які вчитель обирає для організації структурних елементів уроку, повинні підпорядковуватися підтемі, яка органічно складає послідовність засвоєних практичних умінь школярів.

Урок узагальнення та систематизації знань (на уроках мистецтва це передостанній урок в кінці семестру)

Структура уроку така: повідомлення теми, мети та завдань уроку; актуалізація мотивації учіння учнів; відтворення й узагальнення понять і засвоєння відповідної їм системи знань; узагальнення та систематизація основних теоретичних положень і відповідних наукових ідей; самостійна творча робота, виконання тестових завдань, підсумки уроку.

Урок контролю та оцінювання навчальних досягнень. Підсумковий урок

Цей урок є останнім уроком навчальної чверті (семестру), на якому учитель узагальнює вивчений матеріал, підбиває підсумки вивченого, зосереджує увагу на творчих здобутках школярів, практичних досягненнях у сфері художньо-творчої діяльності учнів, підбиває підсумок щодо ступеня засвоєння мистецької інформації, повторює основні поняття з теми, пригадує разом із учнями мистецькі твори, порівнює, узагальнює інформацію. Особливої уваги вчитель приділяє формі проведення уроку, демонструє творчі здобутки у вигляді готових практичних робіт, влаштовує виставки, проводить тестування, обговорення, визначає рівень сформованості ключових компетентностей та проводить оцінювання навчальних досягнень школярів. Основною метою цих уроків є стимулювання учнів до подальшого опанування мистецтва, заохочує школярів та сприяє розвитку творчого потенціалу кожного школяра.

Вимоги до проведення інтегрованих уроків:

Інтегрований урок — це міждисциплінарне об'єднання уроків, спрямоване на комплексне пізнання теми, законів, ідей з метою отримання школярами більш поглибленого розуміння тієї чи іншої ситуації.

Інтеграція в процесі вивчення мистецтва розуміється як процес пристосування чи об'єднання окремих елементів або частин різних видів навчальної діяльності в єдине ціле, за умови цілісної функціональної їхньої однотипності.

Метою інтегрованих уроків стає формування в учнів цілісного світогляду про мистецтво, активізація пізнавальної мистецької діяльності, підвищення якості засвоєного матеріалу, розвиток творчого і критичного мислення, створення творчої атмосфери, формування навичок самостійної роботи, ефективна реалізація розвивально-виховної функції.

Інтегровані уроки в освітній галузі «Мистецтво» розраховано на 2 години на тиждень (всього 70 годин), причому на одній із них відбувається акцентуація на музичне мистецтво, на іншій — на образотворче мистецтво.

Варто звернути увагу на те, що на двох уроках визначається одна тема, але плануються різні мета й завдання.

Слід звернути особливу увагу на набуття мистецької грамотності, на єдність і розбіжність між мистецькими поняттями, на поєднання видів мистецької діяльності, зазначених у програмі, а також доцільність та оптимальність практичних і творчих форм мистецької діяльності, методів, прийомів у пізнанні мистецтва та набутті практичного досвіду художньо-творчої мистецької діяльності та здійснення мистецької комунікації.

7 класи

Орієнтовна структура інтегрованого уроку (образотворча складова)

1. Організаційний момент.
2. Актуалізація опорних знань. Мотивація до навчання.
3. Мистецька грамотність. Мистецька діяльність. Новий матеріал: сприймання творів образотворчого мистецтва, аналіз та інтерпретація мистецьких творів, знайомлення з образотворчими, мистецькими поняттями, творчістю митців.

4. Мистецька діяльність. Практична художньо-творча мистецька діяльність: виконання підготовчих творчих вправ із роз'ясненнями; самостійна художньо-творча діяльність (з демонстрацією послідовності виконання завдань, інструктажем — словесний, візуальний, відео).

5. Мистецька комунікація. Ігрове спілкування: мистецькі дидактичні, мистецько-сюжетні ігри. Оцінювання мистецької діяльності, обговорення успіхів та досягнень.

6. Узагальнення мистецької діяльності: закріплення вивченого матеріалу, демонстрація результатів практичної роботи, оцінювання художньо- творчої мистецької діяльності школярів. Рефлексія.

7. Підсумок уроку.

Урок узагальнення знань проходить у вигляді цікавої мистецької подорожі, екскурсії тощо.

Нетрадиційний (нестандартний урок) — це імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру. На уроках мистецтва цей тип уроку можна використовувати майже на кожному уроці, окрім першого та останнього уроків у темі. Назви уроків дають деяке уявлення про мету, завдання та методику проведення таких занять. Найпоширеніші серед них — уроки-пресконференції, уроки-аукціони, уроки-ділові ігри, уроки-занурення, уроки-змагання, уроки типу КВК, уроки-консультації, комп'ютерні уроки, уроки-консилиуми, уроки-твори, уроки-винаходи, уроки-заліки, театралізовані уроки, уроки взаємного навчання учнів, уроки творчості, уроки-сумніви, уроки-конкурси, уроки-фантазії, уроки-концерти, уроки-екскурсії, інтегральні уроки тощо.

Кожен тип уроку мистецтва має свою структуру, яка є інваріантною. Варіюватися в межах комбінованого уроку може побудова уроку. Це залежить від навчально-виховної мети, якої вчитель планує досягнути в процесі уроку. Учитель подає можливі варіанти та способи виконання діяльності, учні обирають спосіб фіксації нового матеріалу та способи виконання завдань на уроці.

До нетрадиційних (нестандартних) уроків мистецтва належать:

- уроки-ігри (ділові, рольові, мистецькі);
- уроки-сценарії (за прикладом TV-програм);
- уроки-пошуки (з організацією самостійної роботи учнів).

Загальна тематична структура програми

Клас	Тема	Кількість годин на тиждень	
		Інтегрований курс «Мистецтво»	
		Образотворче мистецтво	
7 клас	Тема року «СУЧАСНІ МИСТЕЦЬКІ ОБРІЇ»		
	Тема І. Сучасне мистецтво в житті людей	1 (0,5)	1 (0,5)
	Тема ІІ. Нові тенденції сучасного мистецтва	1 (0,5)	1 (0,5)

Тематична структура програми «Образотвоче мистецтво» (7 класи)

70 годин на рік (2 години на тиждень) або 35 годин на рік (1 година на тиждень).

Клас	Тема року	Теми
7	Тема року «СУЧАСНІ МИСТЕЦЬКІ ОБРІЇ»	Тема I. Сучасне мистецтво в житті людей
		Тема II. Нові тенденції сучасного мистецтва
8	Тема року «МИСТЕЦТВО РІЗНИХ ЕПОХ»	Тема I. Подорож мистецтвом минулих епох
		Тема II. У світі мистецтва минулих епох
9	Тема року «МИСТЕЦТВО СУЧАСНОСТІ»	Тема I. Шляхами розвитку мистецтва сучасності
		Тема II. У світі видів мистецтв сучасності

7 клас. «СУЧАСНІ МИСТЕЦЬКІ ОБРІЇ»	
Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчального матеріалу
Тема І. Сучасне мистецтво в житті людей	

Образотворча складова	
Учень / учениця <i>Мистецька грамотність</i> 1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва Пізнає та розширює знання про засоби художньої виразності, художню мову різних видів, жанрів образотворчого мистецтва; наводить приклади творів. Пояснює особливості художньої мови творів різних видів, жанрів мистецтва, розрізняє спільне і відмінне у трактуванні однієї теми/сюжету засобами різних видів мистецтва встановлює зв'язки між народним і професійним мистецтвом. Орієнтується в особливостях українського народного мистецтва, зокрема мистецтва рідного краю, виявляє обізнаність у мистецтві етносів України і різних народів світу. На прикладах встановлює зв'язки народного мистецтва із сучасними мистецькими тенденціями. Досліджує синтез мистецтв у творах, зв'язки між видами мистецтва; встановлює зв'язки між мистецтвом, життям і різними галузями знань. Досліджує зв'язки, встановлює аналогії між художніми образами у	Сучасне образотворче мистецтво та його роль в житті людей. Образотворче мистецтво, яке оточує людей, зв'язки між мистецтвом, життям і різними галузями знань. Історія розвитку розпису, кераміки, вишивки, писанкарства, витинанки, народної іграшки та ін на Україні. Символіка, традиційна орнаментика, колір та техніки у декоративно-ужитковому мистецтві. Особливості впливу народних традицій на сучасне образотворче мистецтво. Українське декоративно-ужиткове народне мистецтво рідного краю, традиції, видатні митці рідного краю. Регіональна символіка, українські осередки народного мистецтва. Народний одяг. Ескізи одягу з урахуванням національних традицій і сучасних тенденцій у моді.

творах різних видів мистецтва/різних авторів. Наводить приклади синтезу мистецтв, порівнює художній образ і явища навколишнього середовища. Розпізнає характерні риси різних видів образотворчого мистецтва; розрізняє засоби художньої виразності та наводить приклади творів образотворчого мистецтва; характеризує особливості технік виконання творів образотворчого мистецтва.

Мистецька діяльність

2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва

Сприймає твори різних видів, жанрів, мистецтва; аргументовано інтерпретує твори, формулює своє ціннісне ставлення до них, використовуючи власний досвід; користується довідниковими/енциклопедичними джерелами для подолання труднощів під час аналізу творів, зіставляє з іншими творами, опрацьованими раніше, виокремлює цінності, закладені у творі мистецтва, ідентифікує їх зрозумілість для себе, формулює оцінні судження про твір мистецтва, пов'язує зміст твору і соціокультурний контекст.

Реалізує художні ідеї/задуми в різних видах і жанрах мистецтва, застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, фактури, засоби дизайну, знання та уміння з інших освітніх галузей, свідомо враховує закони композиції для реалізації творчого задуму. Розробляє сценографічне оформлення відповідно до сценічного/екранного образу, використовує художні засоби (ракурси/плани/освітлення) під час фільмування.

Обирає цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами, демонструє наполегливість у досягненні мети, зокрема реалізації власних ідей, використовує етномотиви у власній творчості, імпровізує (експериментує, поєднує, візуалізує тощо)

Використання народних мотивів, стилізації в образотворчому мистецтві. Прийоми стилізації у декоративно-ужитковому мистецтві.

Архітектурні пам'ятки рідного краю, України. Збереження пам'яток архітектури як художнього надбання людства. Синтез мистецтв у творах, зв'язки між видами, жанрами мистецтва.

Вплив національних традицій на розвиток сучасного українського мистецтва і на його інтеграцію у світову мистецьку культуру, як самобутнього і оригінального мистецтва.

Зміст і смисл, теми/сюжети творів образотворчого мистецтва. Знайомство з творчістю авторів творів. Особливості мистецьких професій.

художніми засобами (зокрема цифровими) для реалізації мистецької ідеї, пропонує різні варіанти втілення, самостійно обирає вид художньої діяльності для імпровізації.

Створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні, відео тощо), опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань, обираючи з-поміж них ті, що є викликом, новою діяльністю. Спостерігає, досліджує навколишнє середовище, стежить за мистецькими подіями, явищами.

Мистецька комунікація

3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту

Оцінює власні мистецькі здобутки; оцінює власні успіхи та досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх. Критично оцінює власні досягнення за обраними критеріями, визначає способи вдосконалення вмінь, аналізує власний творчий розвиток.

Демонструє створене, реагує на інформацію та аналіз від інших осіб, аргументує та може дискутувати, відстоюючи свою позицію у власній творчій діяльності, цілісно представляє та обґрунтовує задум/ідею, конструктивно сприймає критику вчителя чи інших осіб, аналізує помилки з метою самовдосконалення, визнає можливість варіативності інтерпретацій творчого задуму, аргументовано обстоює позицію у творчості та право на самовираження. Аргументує свою позицію під час обговорень творів мистецтва, виконує різноманітні ролі, співпрацюючи в групах над мистецькими і дослідницькими проєктами, виявляє толерантність і доброзичливість під час порівняння різних творчих ідей, аналізує власні емоції від творів різних видів мистецтва.

Тема II. Нові тенденції сучасного мистецтва	
Образотворча складова	
Учень / учениця <i>Мистецька грамотність</i> 1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва Пізнає та розширює знання про засоби художньої виразності, художню мову різних видів, жанрів образотворчого мистецтва; наводить приклади творів. Пояснює особливості художньої мови творів різних видів, жанрів мистецтва, різних видів дизайну, розрізняє спільне і відмінне у трактуванні однієї теми/сюжету засобами різних видів мистецтва, встановлює зв'язки між народним і професійним мистецтвом. Орієнтується в особливостях мистецьких явищ та сучасних тенденціях в образотворчому мистецтві. Орієнтується в різних видах дизайну, сучасних тенденціях, знає використання різних технік та цифрових і медіатехнологій для створення творів образотворчого мистецтва України та зарубіжжя. Досліджує синтез мистецтв у творах, зв'язки між видами мистецтва; встановлює зв'язки між мистецтвом, життям і різними галузями знань. Досліджує зв'язки, встановлює аналогії між художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів. Наводить приклади	Мистецькі явища та сучасні тенденції в образотворчому мистецтві. Характеристика мистецьких явищ XX — початку XXI ст. у різних видах образотворчого мистецтва. Сучасні тенденції розвитку архітектури міст і селищ, побудова екстер'єру, інтер'єру житла; ескізи проєктів сучасного житла, офісних приміщень, макети екстер'єру та інтер'єру. Особливості розвитку сучасного професійного живопису України, нове життя розвитку монументального живопису у вигляді стінописів (муралів), поява поняття інтер'єрного живопису та офісної картини тощо. Нові напрями в розвитку графіки, скульптури. Твори сучасної графіки, скульптури, характеристика сучасних творів, які оточують людей на вулицях, у парках. Використання різних технік створення творів образотворчого мистецтва. Дизайн як мистецьке явище. Історія розвитку дизайну в Україні та країнах зарубіжжя. Види дизайну: графічний, промисловий,

синтезу мистецтв, порівнює художній образ і явища навколишнього середовища. Розпізнає характерні риси різних видів образотворчого мистецтва; розрізняє засоби художньої виразності та наводить приклади творів образотворчого мистецтва; характеризує особливості технік виконання творів образотворчого мистецтва

Мистецька діяльність

2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва

Сприймає твори різних видів, жанрів, мистецтва; аргументовано інтерпретує твори, формулює своє ціннісне ставлення до них, використовуючи власний досвід; користується довідниковими/енциклопедичними джерелами для подолання труднощів під час аналізу творів, зіставляє з іншими творами, опрацьованими раніше, виокремлює цінності, закладені у творі мистецтва, ідентифікує їх зрозумілість для себе, формулює оцінні судження про твір мистецтва, пов'язує зміст твору і соціокультурний контекст.

Реалізує художні ідеї/задуми в різних видах і жанрах мистецтва, застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, фактури, засоби дизайну, знання та уміння з інших освітніх галузей, свідомо враховує закони композиції для реалізації творчого задуму. Розробляє сценографічне оформлення відповідно до сценічного/екранного образу, використовує художні засоби (ракурси/плани/освітлення) під час фільмування.

Обирає цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами, демонструє наполегливість у досягненні мети, зокрема реалізації власних ідей, використовує етномотиви у власній творчості, імпровізує (експериментує, поєднує, візуалізує тощо) художніми засобами (зокрема цифровими) для реалізації мистецької

ландшафтний тощо. Комп'ютерний, вебдизайн. Види дизайнерської діяльності (графічний, промисловий, ландшафтний тощо).

Ескізи дизайну середовища; ескізи одягу з урахуванням національних традицій і сучасних тенденцій у моді; ескізи для різних видів поліграфічної продукції.

Моделювання транспортних засобів, побутових предметів на основі природних форм. Цифрові та медіатехнології у процесі створення дизайнерського продукту.

Використання цифрових технологій для створення сучасних творів образотворчого мистецтва.

Творчість сучасних митців образотворчого мистецтва. Сучасні тенденції образотворчої діяльності в театрі та кіномистецтві, костюми, реквізит, хореографія в театрі. Синтез мистецтв у різних видах театру.

Образотворче мистецтво в кіно та мультиплікації. Історія розвитку кіномистецтва, хореографії, мультиплікаційних та анімаційних фільмів.

Зміст і смисл, теми/сюжети творів образотворчого мистецтва. Калейдоскоп жанрів образотворчого мистецтва. Особливості новітніх мистецьких професій початку ХХІ століття.

ідеї, пропонує різні варіанти втілення, самостійно обирає вид художньої діяльності для імпровізації.

Створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні, відео тощо), опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань, обираючи з-поміж них ті, що є викликом, новою діяльністю. Спостерігає, досліджує навколишнє середовище, стежить за мистецькими подіями, явищами

Мистецька комунікація

Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту

Оцінює власні мистецькі здобутки; оцінює власні успіхи та досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх. Критично оцінює власні досягнення за обраними критеріями, визначає способи вдосконалення вмінь, аналізує власний творчий розвиток.

Демонструє створене, реагує на інформацію та аналіз від інших осіб, аргументує та може дискутувати, відстоюючи свою позицію у власній творчій діяльності, цілісно представляє та обґрунтовує задум/ідею, конструктивно сприймає критику вчителя чи інших осіб, аналізує помилки з метою самовдосконалення, визнає можливість варіативності інтерпретацій творчого задуму, аргументовано обстоює позицію у творчості та право на самовираження. Аргументує свою позицію під час обговорень творів мистецтва, виконує різноманітні ролі, співпрацюючи в групах над мистецькими та дослідницькими проєктами, виявляє толерантність і доброзичливість під час порівняння різних творчих ідей, аналізує власні емоції від творів різних видів мистецтва.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ МИСТЕЦТВА В 7 КЛАСІ
за модельною програмою «Мистецтво» Кондратової Л.Г.

Тема року

«СУЧАСНІ МИСТЕЦЬКІ ОБРІЇ»

70 годин, 2 години на тиждень

I СЕМЕСТР

СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО В ЖИТТІ ЛЮДЕЙ

32 години

№ Тема уроку	Основні поняття для ознайомлення	Твори для сприймання та виконання Практична робота
Урок № 1 Мистецтво відчинає двері	Сучасне образотворче мистецтво та його роль в житті людей. Образотворче мистецтво, яке оточує людей, зв'язки між мистецтвом, життям і різними галузями знань	Перегляд відеоролика «Сучасне образотворче мистецтво. Ілюстрації, які репрезентують різні види образотворчого мистецтва. Виконання практичної роботи: Тематична композиція «Моя Україна». Техніка на вибір
Урок № 2 Мистецтво	Україна – частина Європи. Вплив європейського мистецтва на розвиток українського мистецтва	Нематеріальна спадщини ЮНЕСКО, петриківський розпис, Опішнянська, Косівська та Бубнівська мальована кераміка та Олешківське гончарство, Кролевецьке переборне ткацтво,

рідного краю	Збереження пам'яток архітектури як художнього надбання людства Українське декоративно-ужиткове народне мистецтво рідного краю, традиції, видатні митці рідного краю ЮНЕСКО - Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культур. Поняття панно.	художнє дереворізьблення Чернігівщини, лозоплетіння с.Іза Хуського району, кримсько-татарський орнамент орнек. Відвідування віртуального музею Софії Київської. Знайомство з історією собору та пам'ятки шедеври фресок та іконописів. Знайомство з історією київського православного монастирського комплексу Києво-Печерської лаври. Знайомство з ансамблем собору святого Юра м Львів Дерев'яні церкви карпатського регіону Львівської, Закарпатської та Івано-Франківських областей як унікальні витвори архітектурного мистецтва. Творча робота: створіть колективне панно «Мій рідний мистецький край» Техніка виконання змішана.
Урок № 3 Шляхами народного мистецтва	Шляхами історії українського мистецтва. Види декоративно-прикладного мистецтва України. Поняття символ, стилізація, контраст. Поняття декоративний розпис. Традиційні українські розписи: петриківський, самчиківський, косівський та яворівський	Особливості видів ДПМ. Декоративний розпис. Особливості побудови композиції в декоративному розписі. Традиційні українські розписи: петриківський, самчиківський, косівський та яворівський. Відеоролик «Петриківський розпис». Творча робота Розпис тарелі або коробки петриківським розписом. Техніка виконання Акрил.

Урок № 4 Українське етнічне мистецтво	Українське етнічне автентичне образотворче мистецтво. Поняття етнос, етнічне мистецтво, гобелен. Символіка, традиційна орнаментика, колір та техніки у декоративно-ужитковому мистецтві. Особливості впливу народних традицій на сучасне образотворче мистецтво. Вплив національних традицій на розвиток сучасного українського мистецтва і на його інтеграцію у світову мистецьку культуру, як самобутнього і оригінального мистецтва	Переглянь ролик із прикладами українського орнаменту. Відеоролик «Український орнамент». Ткацтво як ремесло було поширене на всіх землях України Килимарство – одна із найдавніших галузей ручного ткацтва. Сучасні гобелени. Гобелени О.Пілюгіної: Веснянка Вірність Мелодія Різдвяна зоря. Відеоролик «Геній Івана Марчука» (фрагмент). Етнічні мотиви у творчості І.Марчука. Місячні квіти Загублені квіти Пробудження. Етноживопис: А. Подерв'янська. Святий Юрій. Текстильне панно, С. Колос. Ескіз гобелена, І. Семесюк. Нашого цвіту по всьому світу! Полотно. Практична робота: стилізована аватарка «Я з України».
Урок № 5 Етнічне мистецтво інших народів	Українські національні костюми різних регіонів. Національні костюми інших народів світу.	Знайомство із національними костюмами європейських країн. Шотландський національний костюм. Грузинський національний костюм. Національні костюми Польщі, Франції, Німеччини. Костюми: Японії Китаю, Індії, Туреччини. Відеоролик «Українські костюми різних регіонів». «Стилізовані національні костюми України» Знайомство з особливостями національними костюмами інших народів світу. Стилізовані костюми. Практична

		робота з створення моделі стилізованого українського костюму, з елементами стилізації. Практична робота. Створення моделі стилізованого українського вбрання — жіночого або чоловічого (за вибором).
Урок № 6 Імпровізація, обробка в мистецтві	Поняття обробка в декоративному мистецтві. Художня обробка деревини. Імпровізація в живописі.	Художня обробка деревини. вирізування, видовбування, виточування та інші способи обробки деревини. декоративне різьблення. Найвідоміший майстер Гуцульщини Михайло Тафійчук Майстри з виготовлення музичних інструментів: ударних, духовних, струнних. Дерев'яні скульптури України. Відеоролик «Дерев'яні скульптури України». Відеофрагменти конкурсу майстрів дерев'яної скульптури, м. Рівне. Парк унікальних дерев'яних скульптур. м. Луцьк Імпровізація в образотворчому мистецтві О. Шумлянська. Імпровізація П. Лебединець. Румба А. Фурлет. Золота гора (Нічний Ланжерон) Роботи художниці з Ужгорода Анастасія Франчук Перегляд відео Імпровізація в абстрактному живописі. Вправа «Вирази кольором настрій» в техніці кляксографія:

		Практична робота. Стилізований браслет. Мозаїчне панно. Декоративний розпис «Я люблю Україну».
Урок № 7 Аранжування та стилізація в мистецтві	Стилізація в образотворчому мистецтві. Види стилізації в образотворчому мистецтві. Стилізація у вишивці. Вишивка	Види стилізації в образотворчому мистецтві. Вправа «Внутрішня стилізація». Стилізація в вишивці. Свято вишиванки в Україні. Орнаменти геометричні, рослинні, зооморфні (основу яких складають стилізовані зображення тварин) та антропоморфні (в основі яких — стилізоване зображення людини). Традиції та сучасність. Види орнаментів та символи у вишивці, Відеоролик «Свято вишиванки в Україні. Традиції та сучасність» (фрагмент). Практична робота: Виконання одне із практичних завдань (за вибором). Варіант 1. Уяви себе дизайнером/дизайнеркою і створи стилізовану модель сучасної вишиванки, яку тобі хотілось би носити. Варіант 2. Створення на папері в клітинку червоно-чорний ескіз візерунка для вишивки і закодуй у ньому фразу «Слава Україні!».
Урок № 8 Традиції та нове трактування в	Поняття гончарне мистецтво, кераміка. Кераміка.	Розмаїття кераміки України. Знайомство із оберегами та символами. Стали розвиватись традиції художнього розпису.

мистецтві	Розмаїття кераміки України. Центри кераміки України.	Перегляд відео. Особливості керамічних виробів з українських осередків: с.Косово, с.Опішня, с.Бубківка, м.Васильків, с.Петриківка. Косівська, опішнянська, петриківська, васильківська кераміка. Кераміка. Стародавня Греція. Тарілка декоративна. Японія. Ваза фарфорова. Китай. Трипільська кераміка. Відеоролик «Технологія виготовлення керамічних виробів в Україні». Практична робота: Створення аплікаційну роботу із зображенням двох предметів керамічного посуду (за вибором) зі стилізованим опішнянським розписом.
Урок № 9 Перевтілювання в мистецтві	Поняття витинанка. Українські витинанки.	Історія розвитку витинанки в Україні. Відеоролик «Історія розвитку витинанки в Україні» (фрагмент). Практична робота. Візьми до уваги поради майстрів та майстринь і створи витинанку «Дерево життя» за зразком або за власним задумом. Вправа Виконай силуетну витинанку в техніці вириванка. Приклад дитячих робіт в техніці витинанок графіки на склі. Практична робота Витинанка. Дерево життя.
Урок № 10 Багато голосів і фарб	Ковальство, гутництво, гравіювання, художнє гравіювання, карбування, або карбовання, гутництво, писанкарство,	Особливості розвитку ковальства, гутництва, гравіювання, карбування, лозоплетіння в українському декоративному мистецтві. Відеоролик «Писанки різних регіонів України».

	лозоплетіння як види українського декоративного мистецтва.	Флешмоб – створення мотанки для мотанки-оберіга для захисника/ захисниці України, із ниток.
Урок № 11 Різнобарвність звуків та кольорів	Стилізований живопис. Декоративність. Декоративна композиція. Декоративний пейзаж.	Декоративні композиції. Декоративний живопис України. Стилізація форм (спрощення і узагальнення); трансформація форм і пропорцій (перетворення, округлення, витягування, зменшення чи збільшення, зміна конструкції); символічність та площинність зображення; відсутність перспективи; використання фактури, текстури, орнаментальність. В. Ван Гог. Зоряна ніч Ф. Леже. Голова коня на жовтому тлі А. Матісс. Натюрморт із блакитною скатертиною Г. Клімт. Жінка з віялом. Ю. Химич. Софійський собор А. Криволап. Вечірній спектр М. Тимченко В нашому дворі Ю. Химич. Софійський собор А. Криволап. Вечірній спектр Прийми, Боже, мою душу Відеоролик «Декоративний живопис України». Декоративний пейзаж. Приклади стилізованих пейзажів України. Практична робота по створенню стилізованого декоративного пейзажу.
Урок № 12 Подих імпровізації та творчості в	Декоративний натюрморт	Декоративний натюрморт Стилізований декоративний натюрморт . В. ван Гог. Натюрморт із соняшниками П. Пікассо. Натюрморт із квітами та

мистецтві		лимонами А. Матісс. Червоні риби К. Малевич. Натюрморт. М. Примаченко Мої зіроньки дарую діткам. Червоні маки. Квіти синьоокі Приклади стилізованого натюрморту. В. Патик. Натюрморт із підсвічником Р. Сельський. Натюрморт Відеоролик «Тональна градація в декоративних натюрмортах Виконання навчальної вправи. Малюнок глечика тональною розтяжкою із градацією кольору Практична робота про створення стилізованого натюрморту «Соняхи». Техніка виконання акрил.
Урок № 13 Електронне аранжування та цифрова стилізація	Стилізована анімалістика. Техніка малювання стилізованих звірів. Поняття репліка, репродукція, фотодрук.	Стилізована анімалістика в мистецтві. Стилізовані зображення тварин Відеоролик «Стилізація тварин у народних іграшках» Приклади анімалістичних картин із використанням стилізації. Стилізовані іграшки «Дивозвірі» М. Примаченко. Коник-горбоконики. О. Отнякіна-Бердник. Зимовий дракон. Н. Городинська. Фенікс. зображення стилізованих котів в картинах: І. Клімт Н. Довідоніте У. Кунійосі Л. В. Вейн. Коти Веселки Велінової. Дж. Кемпбелл. Стилізований кіт. Практична робота зі створення репліки на картину художниці Дж. Кемпбелл «Стилізований кіт».

Урок № 14 Танцювальні та портретні стилізації	Стилізація в портретному жанрі Стилізований портрет в зарубіжному та українському мистецтві	Відеоролик «Стилізовані декоративні портрети» Характерні ознаки стилізованого портрета: лаконічність, спрощений чіткий контрастний малюнок на основі штрихів, плям, ліній. Характерні ознаки стилізованого портрета приклади шаржів українських майстрів. П. Пікассо. Жінка в капелюсі А. Матісс. Портрет Л. Делекторської В. ван Гог. Автопортрет О. Богомазов Портрет дочки Портрет Ванди Монастирської Портрет Г. Сандерса, засновника мережі ресторанів KFC Ю. Нерослік. Патріотичний плакат Приклади стилізації в мультиплікації. Практична робота Стилізований графічний портрет. Олівці.
Урок № 15 Сторінками європейських мистецьких конкурсів та виставок к	Стежками Європейських мистецьких виставок	Історія розвитку Європейських мистецьких виставок Національний центр мистецтва й культури імені Жоржа Помпиду Художній музей у Базелі галерея Wadström Tönnheim Gallery в місті Марбелья, Національний музей декоративного мистецтва у Києві твори народних художниць К. Білокур, М. Примаченко, М. Тимченко С. Герасименко. Різдво Н. Курій-Максимів. Колядник Д. Денисова. Різдвяні колядки. Відомі виставки народного мистецтва у Парижі, Брюсселі, Лейпцигу. в Національному музеї декоративного мистецтва. Практична робота. Створення стилізованої композиції «Коляда». Техніка виконання — акрил.

Урок № 16 Шляхами сучасного мистецтва	Повторення матеріалу.	Виставка практичних робіт учнів. Повторення теоретичного матеріалу. Практична робота «Різдвяні прикраси».
Тема II. НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА		
Урок № 17 Мистецькі явища та тенденції сьогодення	Види архітектури. Тенденції розвитку образотворчого мистецтва – класифікація. Архітектура, види архітектури	Особливості образотворчого мистецтва XX - початку XXI століття. Практична робота. Створи композицію «Моя вулиця» з використанням лінійної фронтальної перспективи.
Урок № 18 Мистецькі поєднання	Види архітектури. Шедеври архітектури Засоби виразності архітектури: пластика об'ємів, масштабність, ритм, пропорційність, а також фактура і колір поверхні. Поняття екстер'єр, фасад.	Архітектурні шедеври світу Ейфелева вежа Колізей Міланський собор Художній музей Мілуокі (архітектурний масштаб) Акведук Пон-дю-Гар (ритм Тадж-Махал (пропорції). Шедеври України: Софія Київська, Будинок з химерами (Київ), Будинок Голованя (Луцьк), Одеський

		національний академічний театр опери та балету (Одеса) та інші. Поняття екстер'єр, проєкт, фасад. Практична робота. Зображення екстер'єру сучасного будинку в українському стилі у кутовій перспективі.
Урок № 19 Енергія ритму в мистецтві	Інтер'єр. Громадський інтер'єр. Житловий інтер'єр.	Інтер'єр. Громадський інтер'єр. Житловий інтер'єр. Зображення в фронтальному та кутовому інтер'єрі. Професія дизайнер інтер'єру. Практична робота. Створення ескізу проєкту сучасного житла з використанням фронтальної перспективи в інтер'єрі.
Урок № 20 Історія легенд	Ландшафтна архітектура, характерні риси, шедеври ландшафтної архітектури. італійський, французький, китайський, японський та інші сади. Національні парки України.	Ландшафтна архітектура характерні риси, шедеври ландшафтної архітектури. Мандрівка в історію легенд ландшафтної архітектури. Італійський, французький, китайський, японський та інші сади. Палацово-парковий ансамбль Версаль. Бронзова скульптура музикантів групи «The Beatles». Ліверпуль. Перегляд відео «Національні парки України». Практична робота. «Парк моєї мрії». Техніка виконання олівці.

Урок № 21 Популярне в сучасності	Скульптура. Різновиди скульптури.	Нові матеріали для створення скульптури. Інтер'єрні скульптури. Нові технології створення скульптур. Тривимірна графіка. 3-D голографічні зображення. Драматична фея з дротів. Велика Британія Охоронець ставка. Флоренція, Італія Турботлива рука. Гларус, Швейцарія Б. Каталано. Мандрівники. Франція Чорний привид. Клайпеда, Литва Людина дощу. Італія Практична робота. Розглядання прикладів патріотичних міні-скульптур, які створені учнями (Олексій Мар'єта, скульптура з пластиліну). Створення власної скульптури малих форм для воїнів-захисників та ветеранів війни.
Урок № 22 Авторські пісні й новий живопис	Інтер'єрний живопис та його особливості. Інтер'єрні офісні картини. Картини в інтер'єрі житла	Інтер'єрні офісні картини. Картини в інтер'єрі житла Техніки виконання інтер'єрного живопису. Вітраж Алмазна мозаїка. Варіант 1. Пейзаж абстрактний — акрил, мастихін. Варіант 2. Вітраж на склі.
Урок № 23 Ансамблеве мистецтво та монументальний живопис	Монументальний живопис, мурал, стінопис. Види стінописів. Вітраж, мозаїка.	Характерні риси монументального живопису. Види стінописів. Вітраж, мозаїка. Приклади монументального живопису собору Святої Софії Київської. Мурали та їх особливості. Мурали в Бучі авторів відомих волонтерів зі США – BANDIT, John Ashbaugh та Tristan George.

		Практична робота. Створення ескізу муралу «Слава Україні».
Урок № 24 Від шансону до живопису	Екологічне мистецтво. Екоживопис, екоскульптури. Колаж, плакат.	Екологічне мистецтво. Екоживопис, екоскульптури. Аврора Робсон. Інсталяція. Едіт Мьосньє. Інсталяція. Роботи Юкен Теруя. Роботи Лео Сьюела. Даріо Тіроні. Шедеври зі сміття Відеоролик «Екомистецтво». Українські митці екомитців: Микита та Єгор Зігури. Про fashion-покази одягу, який зроблено зі вторинної сировини. Мистецтво колажу. Практична робота (на вибір). Варіант 1. Створення екоплаката, екокартини. Варіант 2. Створення колажів зі сміття, газет, журналів
Урок № 25 Театральні та фотошедеври	Художня фотографія. Різні види фотографії. Лайфстайли, селфі. Скрапбукінг.	Різні види фотографії: портретні, пейзажні, комерційні фотографії, а також документальні фотографії, натюрморти, фотографії подій, лайфстайли, селфі та інші. Документальна, пейзажна фотографія, натюрмортне фото анімалістичні фото, наукова, архітектурна фотографія, портретні фото. Лайфстайли, селфі. Скрапбукінг. Практична робота. Створення скрапбукінгу за обраним стилем.

Урок № 26 Від музики до інсталяції	Інсталяція, види інсталяцій. Імерсивні технології, їх особливості.	Інсталяція. види інсталяцій: звичайні, відеоінсталяції або віртуальні. Відеоролик «Історія розвитку мистецтва інсталяції». Імерсивні технології, їх особливості. Практична робота. Інсталяція із паперу «Дерево».
Урок № 27 Сучасні музичні тенденції та дизайн	Види дизайну: промисловий дизайн, дизайн середовища, графічний дизайн	Види дизайну: промисловий дизайн, дизайн середовища, графічний дизайн Відеоролик «Історія розвитку дизайну в Україні та країнах зарубіжжя». Промисловий дизайн Графічний дизайн. графіки газет та журналів, книг, (вебдизайн), товарні й фірмові знаки, пакування, логотипи тощо в сфері телевізійної і промислової графіки та займаються виготовленням великих графічних елементів міського середовища – суперграфік. Арт-дизайн. Основні характеристики дизайну. Гра «Малюємо піском» Гра «Малюємо світлом».
Урок № 28 Цифрове мистецтво	Графічний дизайн, Види продуктів графічного дизайну. Композиція в дизайні, поняття гармонія. Вебдизайн. 3D-моделювання	Графічний дизайн, Види продуктів графічного дизайну: Графічний дизайн офісної продукції, Графічний дизайн рекламної продукції, Графічний дизайн поліграфічної продукції,

		Розпізнання видів дизайну. Композиція в дизайні, поняття гармонія композиційні прийоми: ритм, симетрія, асиметрія, монохромія, поліхромія. Гра «Я — дизайнер/дизайнерка». Комп'ютерний дизайн. Вебдизайн. 3D-моделювання. Практична робота «Малюємо 3D-дизайн». Створи власну 3D-модель.
Урок № 29 Танцюють і малюють всі	Мистецтво графіті. Поняття Шрифт Художники стріт-арту, спреї-арт.	Мистецтво графіті. Шрифт. Різновиди шрифтів: декоративні, антиквенні, гротески (рублені шрифти), готичні та рукопис. Художників, які створюють графіті, називають райтерами Послухай історію створення мистецтва графіті. Художники стріт-арту, спреї-арт. Незвичайні графіті в Україні Роботи британського художника Бенксі Практична робота. Створення ескізу напису свого імені в стилі графіті на папері або планшеті. Техніка виконання в кольорі — фломастери, ручки, олівці.
Урок № 30 Нові тенденції в мистецтві	Поняття дизайн середовища, промисловий дизайн. Унікальні і незвичайні парки світу та України. Засоби виразності дизайну.	Дизайн середовища, промисловий дизайн. Сучасні верстати, роботизовані технологічні комплекси, прикладами дизайну шкільних меблів, Засоби виразності дизайну: ажурність пластика фактура текстура графічність семантичні засоби статика динаміка

		симетрія асиметрія рівновага, неврівноваженість ритм, метр домінанта, акцент пропорції, масштаб. Унікальні і незвичайні парки: парк космічних роздумів у Шотландії, Парк квітів Кекенхоф. Ліссе, Нідерланди, Парк птахів у Джуронзі, Сінгапур, Шаховий парк Японії, Скульптурний сад Бруно Торфса, Австралія, Унікальні парки України. Творча практична дизайнерська робота по створенню власного дизайну «Моя кімната». Техніка виконання — на вибір.
Урок № 31 Цікаве в кіно, мультиплікації, дизайну	Нові тенденції в моді та формує імідж сучасної людини. Дизайн стилю та візажу. Дизайн костюма Основні засоби дизайну костюма. Дизайн зачіски та макіяжу. Різновиди стилів: класичний, романтичний, спортивний, авангардний, екстравагантний, елегантний, історичний, еkleктика.	Нові тенденції в моді та формує імідж сучасної людини. Дизайн стилю та візажу. Імідж в дизайні — ідея та досягнення гармонії в образі. Гармонійний зовнішній образ. Дизайн костюма Основні засоби дизайну костюма є: силует костюма (прямокутний, трапецієподібний, овальний, приталений), лінії костюма (силуетні, фасонні, конструктивні, декоративні, вертикальні, горизонтальні, діагональні, суцільні, переривчасті), пропорції костюма (природні та неприродні), маса костюма (легка і важка), кольори в костюмі (монохромні або поліхромні). Узгодженість елементів костюма за трьома принципами — контрасту, подоби і нюансу.

		Дизайн зачіски та макіяжу. Різновиди стилю: класичний стиль зачіски, романтичний, спортивний, еkleктика. Залежить зачіски від типу обличчя: видовжене, овальне, кругле, квадратне, трикутне, ромбоподібне. Практична робота. Створення начерків зачіски та ескіз шкільного костюма за вибором для себе та своїх друзів/подруг.
Урок № 32 Музика масових свят, шоу та фешен-індустрія	Поняття мода і стиль. Fashion-індустрія Відомі світові та українські кутюр'є. ХарактеристикаХарактеристика основних стилів моди: класичний, романтичний, спортивний, фольклорний, сафарі, ділові стилі. Поняття ескіз.	Мода і стиль. Fashion-індустрія. Відомі кутюр'є: творчість та особисті внески в моду Коко Шанель, Крістіан Діор, Ів Сен Лоран , Джорджіо Армани (силует чоловічого костюма), Джанні Версаче, Кельвін Кляйн та інші. Дизайнери моди (художники-модельєри). Творчість українських модельєрів: Іван Фролов, Руслан Багінський, Лілія Літковська, Катерина Сільченко, Христина Бобкова, Олена Буреніна, Артем Климчук. Основні стилі моди: класичний, романтичний, спортивний, фольклорний, сафарі, ділові стилі. Сприймання: відеоролик «Українські дизайнери моди». Практична робота за вибором. Варіант 1. Створення ескізів одягу. Варіант 2. Створення принту на одязі Варіант 2. Створення принту на одязі

Урок № 33 Нові технології в мистецтві	Калейдоскоп технік виконання малюнків. Особливість малювання техніками: граттаж, фроттаж, соляні візерунки, глізаль (лесування), малювання по акварелі, малювання по воді, Coffee-art, дудлінг	Калейдоскоп технік виконання малюнків. Техніки за способом виконання: малювання із застосуванням творчих розчинів, малювання з використанням шаблонів; малювання зі створенням чарівних візерунків; малювання з фантазіями. Особливість малювання технікою «Граттаж» (шкрябання). Специфіка техніки «Фроттаж» (рельєфне заштриховування, натирання, соляні візерунки). Техніка живопису глізаль (лесування). Техніка малювання по акварелі, техніка малювання по воді. Coffee-art. Дудлінг Відеоролик «Техніки малювання» Практична робота. Створення малюнку в стилі дудлінг на тарілці або на сайті.
Урок № 34 Мистецтво не знає кордонів	Артдизайн та його особливості. Бодіарт — дизайн шкіри, нігтів, зачісок. Малювання на графічному планшеті, малювання пластиліном.	Артдизайн та його особливості. Основні риси нового напрямку: несподівані комбінації кольору та світла, використання різних стилів та їх поєднання в одному об'єкті, застосування нестандартних матеріалів, екзотичних, нових стилів, оригінальних образів. Дизайнери деталізували форми, підбирали колорит, дотримувались високої якості композицій тощо. Поняття бодіарт — дизайн шкіри, нігтів, зачісок.

		Малювання на графічному планшеті, малювання пластиліном. Основні прийоми пластилінографії: намазування пластиліну по поверхні; Практична робота. Створення пластилінової картини «Улюблені тварини» або «Літо золоте» (за вибором).
Урок № 35 Сучасні мистецькі тенденції	Повторення та узагальнення вивченого.	Станції: Галерея образів. Знавці мистецтва. Виставкова. Творча. Практична робота «Літні квіти». Створення декоративного панно або пейзажу із літніми квітами за власним задумом. Техніка виконання — за вибором.

Система оцінювання результатів навчання

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ; 7 клас

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
Планування та здійснення	Учень/учениця самостійно або з	Учень / учениця самостійно або з	Учень / учениця самостійно або під	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим

<i>навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	допомогою вчителя опрацьовує графічну інформацію, сприймає та відтворює художні образи на частковому рівні, здатний сприймати окремі фрагменти художніх образів з конкретним образно-художнім змістом	допомогою вчителя чи інших осіб: опрацьовує й інтерпретує візуальні образи, має достатньо сформоване художнє мислення.	опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел.	керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причиннонаслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації.
<i>Комунікація, зокрема з використан-ням інформаційно-комунікацій-них технологій</i>	Учень / учениця створює короткі усні повідомлення стосовно окремих фрагментів художніх образів з конкретним образно-художнім змістом, володіє незначною частиною термінологічного	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; не завжди послідовно та логічно характеризує окремі художні явища, його розповідь потребує	Учень / учениця на достатньому рівні володіє спеціальною художньою термінологією при аналізуванні художніх творів у процесі їх сприймання та інтерпретації; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної	Учень / учениця володіє тематичним художнім матеріалом у межах програми, вміє використовувати набуті знання і здібності у нових художньо-творчих завданнях, виявляє знання спеціальної художньої термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, аналізувати

	мінімуму; однозначно характеризує художні образи, демонструє слабо сформоване художньо-естетичне мислення.	уточнень і додаткових запитань.	діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності).	твори візуального (образотворчого) мистецтва, асоціювати їх з творами інших мистецтв та життєвими явищами, творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності).
<i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосування м знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i>	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; демонструє елементарні навички та уміння у творчій художній діяльності.	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя може відтворювати художні образи на репродуктивному рівні, в основному розуміє образну сферу художнього твору; застосування знань та термінологічного запасу на практиці задовільне; за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, успішно створює художній образ; спостерігаються помітні позитивні зміни у творчій художній діяльності учня; трапляються поодинокі недоліки у відтворенні художнього образу і художньо- образному	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, в образотворчій діяльності для виконання практичних завдань а саме: успішно виконує завдання відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати художні твори; самостійно

			оформленні своїх роздумів щодо оцінки творів образотворчого мистецтва;	використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності в художній діяльності.
<i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки у створенні окремих фрагментів художніх образів з конкретним образно-художнім змістом після того, як на них вказує вчитель.	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить аналіз художнього твору, порівняння, висновки щодо сприймання творів образотворчого мистецтва.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної художньої діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної творчої діяльності н й можливі шляхи їх подолання.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної художньої діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної творчої діяльності, та можливі шляхи їх подолання.

***ПРАВИЛА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА***

Особливістю системи оцінювання досягнень учнів з образотворчого мистецтва є її багатофункціональність, що зумовлена багатокомпонентністю змісту мистецької освіти, спрямованої на цілісне формування художньо-естетичної культури учнів, і передбачає:

- формування в учнів емоційно-естетичного ставлення до дійсності, світоглядних орієнтацій, особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, вітчизняної та зарубіжної художньої культури;
- розвиток емоційно-почуттєвої сфери, оригінального асоціативно-образного мислення, універсальних якостей творчої особистості;
- формування знань та уявлень про мистецтво, розуміння специфіки художньо-образної мови різних видів мистецтва, здібності до сприймання та інтерпретації художніх творів;
- розширення естетичного досвіду, вмінь і навичок у сфері мистецької діяльності, потреби в художньо-творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Об'єктами перевірки та оцінювання у процесі вивчення мистецьких дисциплін учнями мають стати:

- здатність учнів сприймати, розуміти і відтворювати твори мистецтва, інтерпретувати їх художньо-образний зміст (висловлювати власне естетичне ставлення);
- вміння і навички з практичної художньої діяльності (відтворення за зразком), досвід самостійної та творчої діяльності (застосування набутих знань і вмінь у змінених, зокрема, проблемно-пошукових ситуаціях);
- обізнаність у сфері мистецтв – елементарні знання та уявлення про мистецтво, його основні види і жанри, розуміння художньо-естетичних понять та усвідомлене користування відповідною термінологією, уявлення про творчість відомих вітчизняних і зарубіжних митців (мистецтвознавча пропедевтика);
- загальна естетична компетентність, художньо-образне мислення учнів як інтегрований результат навчання, виховання й розвитку.

Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є:

Самооцінка та оцінювання результатів спільної діяльності за попередньо визначеними критеріями та художньо-творче самовираження, які мають бути збалансованими між собою. Оцінюється не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистих досягнень. Тому саме динаміка особистого розвитку здобувача освіти та його ставлення до опанування предмета є критерієм перевірки та оцінювання результатів мистецької освіти.

Для створення об'єктивності системи оцінювання перевірка має інтегрувати досягнення учнів у різних видах діяльності та їхнє ставлення до предмета, активність та ініціативність, що дасть можливість ефективно відслідкувати особистісне зростання здобувача освіти, оцінити його роботу в освітній діяльності та саморозвитку. При оцінюванні

враховуються досягнення учнів у позашкільних навчальних заходах за умови подання відповідних підтверджувальних матеріалів.

ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Основні види оцінювання: формувальне, поточне і підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Формувальне оцінювання є інтерактивним оцінюванням прогресу здобувачів освіти, що дає змогу вчителю відповідно адаптувати освітній процес, ґрунтуючись на дані відстеження особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду й компетентностей.

Поточне оцінювання здійснюється в процесі вивчення теми з метою визначення рівня розуміння і первинного засвоєння учнями окремих елементів змісту теми, зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем уроків, закріплення знань, умінь і навичок, їх актуалізації перед вивченням нового матеріалу. Результати поточного оцінювання фіксуються в балах від 1 до 12. Під час уроку здобувач освіти може отримати декілька оцінок за різні форми роботи, та в цьому випадку виставляється середній бал за урок.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування здобувачами освіти матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання. Семестрове оцінювання підлягає коригуванню.

Річне оцінювання виставляється на основі семестрових оцінок також з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти.

Такі ж критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з образотворчого мистецтва діють для учнів, що здобувають освіту в індивідуальній формі навчання (екстернатна, сімейна(домашня), педагогічний патронаж).

Література та інформаційні ресурси

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)